

PORTUGALLIA ET ALGARBIA.

montem Castellum sensim ad S. Rochum ascendit, rursusque per angustam vallem ad ripam fluminis descendit. Sextus mons dicitur vulgo *das Chagas*, id est, quinque plagarum Domini: propter Ecclesiam quam hic nautici homines aedificaverunt, qui nempe in Indiam navigant. Septimus est S. Catharinae montis Sinai, qui versus Occidentem à sexto amplissima valle divisus. Horum quinque firmo muro cincti sunt, in quo septuaginta septem editae turres assurgunt, portae vero sunt ad ripam fluminis viginti duae, adversus mediterranea septemdecim. Maxima hujus civitatis vis est in maritimis expeditionibus, ob navium multitudinem & robur. Fidem facit, quod anno 1588 in formidabili illa classe, qua Angliam invadere decreverat Philippus Hispaniarum Rex, tredecim fuere Portugalliae, qua Zabrae, qua Galeones, inter quas eminebat Galeon S. Martini, qua Dux Medinae vehebatur, & milites mille; & S. Ioannis, qua octingenti milites; & denique S. Matthaei, qua sexcenti. Armamentaria habet plurima, omnibello apparatus instructa. Portu claret famosissimo, quem Tagus efficit, qui quindecim aut viginti milliariibus maximis navibus navigabilis est.

Ebora. Ebora sita est loco campestri, situ plane ameno, lata & porrecta planitie, quae impendentibus undique montibus clauditur.

Coimbra. Coimbra in rupe sita est, undique olivarum filvis vineisque cincta, ad amnem vulgo Mondego dictum.

Portus. Portus habet Portugallia nobiles, quorum primus Setubal viginti ab Olyssipone milliariibus, versus Austrum. Secundus est quem Durii fluvius aperit. Tertius, Tagi est ostium.

Regimen. Regimen Portugalliae regium est, & absolutum, non minus quam reliquae Hispaniae. Regiam aulam comitantur aliquot tribunalia, quorum primum & principale vocatur *Tribunal relationum*, & domus Supplicationum, vulgo *Caza de Supplicacion*. Constat iudicibus, qui de causis criminalibus judicant, necnon de causis fiscalibus & vectigalibus regis. Alterum est Tribunal rerum civilium, *Casa de Civel*. Tertium est majoris autoritatis, quod appellant *Desembargo de Paco*, id est Palatii. Hoc in omnes totius regni iudicum actiones inquirat, easque ad propius revocat examen, privilegia à Rege impetrata promulgat. Est & aliud tribunal, cuius iudices cognoscunt & judicant de omnibus causis, quae ad coronam pertinent, sive Rex actor sit, sive alii, qui quid à Rege in iudicia petunt. Habet eadem aula Cancellarium majorem, & tribunal quaestorium, ipsi vocant *da Fazenda*, quod constat tribus proceribus principalibus, qui *Viedores da Fazenda*, Quaesitores, uti opinor, ararii appellantur. Est & tribunal, sive Consilium Status, in quo ea negotia tractantur, quae bellum ac pacem concernunt. Est & tribunal Rationalium, quod vulgo *Caza dos Contos* appel-

latur, in quo rationes redduntur reddituum & bonorum regalium. Hujus caput quaestor maximus dicitur, *Condador maior*.

Origo. Portugalliae regnum initium cepit ad hunc modum: Quum Henricus Lotharingae Comes res ingentes contra Mauros in Hispania gessisset, primum virtutis ac laborum Alfonso VI Castellae Rex Tiresiam filiam notham ei dedit in matrimonium, dotemque apposuit eam Hispaniae partem, quae nunc Portugallia dicitur. Hujus filius cum quinque Reges Maurorum uno praelio fudisset, Rex primus Portugalliae est appellatus circa annum 1110, habuitque successores continua serie, donec ultimo rege Sebastiano in Africa caeso, regnum armis occupatum ad regem Castellae recidit.

Fluvii. Fluvii hujus regionis sunt Ana sive Guadiana, quasi dicas, aquam Ana, Tagus, qui Castellanis *Taio*, Lusitanis *Teio* dicitur, Mondegus, Durius, & Minius. Praecipuus Tagus est, quem fulvo decurrere limo, aureasque arenas eructare Poetae fabulati sunt, pari veritate, qua de Pado Italiae, Hebro Thraciae, Pactolo Asiae, Gange Indiae idem canere amant. Ana Laminitano agro citerioris Hispaniae ortus, modo se in stagna fundit, modo in angustias reforbet, aut in totum cuniculis condit, saepiusque nasci gaudet, donec Emeritam praeterlapsus in Atlanticum Oceanum effundatur.

Magn. Magnates Portugalliae à Damiano à Goes hinc recententur. Comestabilis regni, Dux Brigantiae, Dux Colimbriensis, Dux Viseensis, Dux Trancossensis, Dux Barcelensis, Dux Averienensis, è familia Alencastria, Marchio de Villa Real, Marchio de Tores Novas, Marchio de Monte Major, Marchio de Ferreira, Comes de Marialva, Comes de Tentugal, Comes de Penella, Comes de Alcontin, Comes de Portalegre, Comes de Feira, Comes de Lonte, Comes de Mon sancto, Comes de Faro, Comes de Arganil, Comes de Abrantes, Comes de Vimião, Comes de Villa nova, Comes de Lintiares, Comes de Vidigeira, è familia Gamae, Comes de Sortella, è familia Silveira, Comes de Castanheira, Comes de Prado, Comes de Redondo, Vicecomes de Lyra, Baro de Alvito.

Prælati. Prælati Portugalliae eorumque reditus sunt: Archiepiscopus Olyssiponenensis 16000 duc. Archiepiscopus Bracharenensis duc. 12000: Episcopus Eborensis 20000 duc. Episcopus Visei 8000 duc. Episcopus Guardianus 5000 duc. Episcopus Conimbricensis 12000 duc. Episcopus Portuensis 4000 duc. Episcopus Lamegenensis 6000 duc. His addit Damianus à Goes Archiepiscopus Funchalensem 8000 duc. Episcopum Septensem 2000 duc.

Sunt insuper in Portugallia quatuor ordines militares, S. Ioannis, qui novemdecim Commendas habet & duas Ballivias: Christi, qui centum & quadraginta Commendas amplectitur, aut circiter, pleraeque valde opulentas. Anisi, S. Jacobi. Horum

PORTUGALLIA,

nec non

ALGARBIA.

Nomen.

Portugalliae nomen recentius est, vel à portu Gallorum, vel à Cale portu, qui olim piscationis gratia frequentari solitus, postea in civitatem opulentissimam evasit, totique regno nomen & appellatio-

Fines.

nem dedit. Lusitaniam veteres dixerunt, à Lusio & Lusa Bacchi comitibus, ut ex Varrois sententia referunt Plinius & Martianus. Circumscribitur, inquit Thuanus, à Septentrione Durio flumine, inde ab ipsius ostio ad eum usque pontem, qui Septimancis adjacet: ab Occasu ea Atlantici maris parte, quae Ana & Durii ostia intrat: à Meridie Batia, ab Ortu provincia Tarraconensi clauditur, linea ab Oretanis ad eum pontem ducta, cujus è regione Septimancæ sunt. Angustioribus olim limitibus, quam nunc, continebatur.

Magnitudo.

Aëris & soli indoles.

Diverso.

Alentejo.

Totum vero Portugalliae regnum longum est nonaginta leucas, latum quinquaginta: ambitu suo complectitur ducentas & octoginta. Aëre valde salubri fruitur, utpote qui ventis marinis multum eventiletur. Solum magna sui parte montosum, praesertim in Algarbia, fructus producit longe perfectissimos. Abundat oleo, vino, melle. Frumenti nonnulla penuria laborat, quod plerumque à Francis & Septentrionalibus populis accipit. Nec expers est metallorum, auri, argenti, aluminis, marmoris candidi & varii. Sericum habet excellens, maxime in Braganzae regione. Copiam salis non modo sibi, sed & exteris sufficit. Piscosa admodum est ora, & thynnorum captura nobilis; habentque hic piscem, quem alibi vix reperias, soleae similem, quem ipsi vocant *Azzeviam*. In hoc regno tanta est olei copia, ut singulis annis supra tria millia doliorum in Belgium solum evehantur. Non minus & frumento abundaret, si agri debita industria colerentur. Piscatio sardinarum (ita minutum quoddam piscium genus vocant) hic admodum locuples. Nam ex sola urbe Olyssiponensi interdum supra centum minora navigia simul ad hanc piscaturam solvunt. Pecorum praeterea & armentorum hic ingens copia.

Dividitur in sex provincias. Prima vocatur Alentejo, id est, Trans-Tagana, respectu urbis Olyssiponenensis, & pertingit à Cimes pago ad civitatem Elvas, occupans totam regionem, quae Hispania.

jacet inter Tagum & Anam, & reliqua municipia cum pagis, quae trans Anam sunt, ab Alcoitim usque ad Olivencam, inter quae sunt famosa oppidula Cerpa & Moura. Pars haec longa est leuc. 36, lata 34. Secunda appellatur Estremadura, quae ad mare quidem à Calcais pertinet ad Mondego; intra continentem autem linea imaginaria clauditur ab Abrantes ad Coymbre pontem, tenetque in longitudine 35 leucas, in latitudine 18. Tertia dicitur Beira, atque à Coymbra excurrit ad Guardam, continetque totam illam regionem, quam vocant Ribeira de Coa. longa est leucas 34, lata, si numeres ab Aveiro ad Tourones, 33. Quarta, inter Durium & Minium extenditur, pertingitque ab oppido Porto ad Valencam super Minium; longa leucas 18, lata 12, ubi latissima: nonnulla tantum octo. Exiguo hoc spatio monasteria habet centum triginta, optimis redditibus dotata; & mille quadringentas sexaginta Ecclesias parochiales, praeter Bracarensem metropolitanam, & Episcopalem Portuensem. Plus quam quinque mille fontes perennes habet, portus sex, pontes saxeos ducentos. Quinta appellatur Transmontana, à fluvio Tamaga ad Episcopatum Mirandae extensa, longitudine 30 leucarum, latitudine viginti. Sexta regnum Algarbiae, quod à Ceixe pertingit ad Castromarinum, è regione Ayamontii; longa 27 leucas, lata 8, ubi longitudo & latitudo maxima.

Complectitur octodecim civitates, & multa ac grandia satis oppida. Civitatum tres sunt Archiepiscopales, Olyssippo, Ebora, & Braga sive Bracara. Novem Episcopales, Miranda, Porto, Coimbra, Lamego, Viseu, Guarda, Portalegre, Elvas, & Leiria: reliquae quinque sunt Bragança, Beira, Tavila, Lagos, Fares, & Sylves; quarum quatuor posteriores sunt in regno Algarbiae, & sub uno Episcopatu comprehenduntur.

Metropolis est Olyssippo, hodie Lisboa, septem satis altis montibus superstructa, quorum non modo convalles, sed & clivos occupat. Primus est S. Vincentii ad Orientem, qui Maurorum temporibus extra civitatem fuit. Secundus mons ad Occidentem est prioris, ad portam S. Andreae ascendens. Tertius, qui altissimus, & undique praecipuus, munitissimum habet castellum, altis turribus & muris cinctum. Quartus dicitur S. Annae, estque triangularis formae, & medius inter Castellum montem & S. Rochi. Quintus est S. Rochi, qui à porta Do Ouro secundum vallem, quae media est inter ipsum & mon-

PORTUGAL - BLAEU

copied by DONALD A. HEALD RARE BOOKS
124 EAST 74th STREET
N.Y. 10021 USA
E. BAY. LA 90951789
484 H. St. N. 2012 J.A.
385 550 + Temp. 4264